

Vaszilij Bogdanov : A párizsi évek

Ha megjön Léna...

Ha megjön Léna, meglátják majd őt is,

biztatón villog nyakában a fétis.

Megcsodálhatják gazellajárását,

ámuldozva nézhetik kék ruháját.

Kissé zavar, hogy nem láthatjuk őket,

de elképzelhetjük az égi kertet,

ahogy ülnek a rajzasztaluk mellett,

rajzolgatnak és távcsövön figyelnek.

Van egy üres szék, az lesz az én helyem.

Várnak tehát és erősen remélem,

előbb-utóbb majd megérkezem én is,

Léna is jön majd, és édesanyám is.

Együtt leszünk az égi pavilonban,

ott billegünk a mennyei seholban.

Halak és lepkék

Ahol végül elfelejtünk félni.

Lehet mi is rajzolni fogunk.

Én halakat, Léna lepkéket,

reggeltől estig rajzolgatunk.

Bár nem tudom, a másvilágon,

van-e reggel és jön-e este?

Egyáltalán vannak napszakok,

villog-e az angyalok teste,

ha mindenütt sötétség uralg?

Nem ad lámpást kezünkbe az úr,

nincsenek színek, alkonyatok,

nem villózik tündöklő azúr.

Veszve örök feketeségbe,

rajzolgatunk egymás testére.

+ A két szonett napokkal az előző vers után íródott, 1917 februárjának végén, s ugyanazt variálja, csak most már, mivel látja, hogy atyja és bátyja fenn tartja a helyét, tehát várják őt, dacosan ő is belép a képbe s természetesen Lénát is viszi, reméli hamarosan jön édesanyja is. Majd rajzolgatni fognak, jelzi derűs iróniával, s felteszi szokatlan kérdéseit a másvilágról. – Tatjana Bogdanova

Andrej a mezőn

Andrej tűnik fel álmomban, egy beláthatatlan mezőn,

űrömfútengerben, bogáncsok, katángkórók,

tébolyítóan surrogó ördögszekerek között,

szakadt, vérfoltos katonaruhában.

Fűző nélküli, lyukas bakancsa ijesztően kaffog,

arca megmerevedik az ellenfényben.

Láthatólag mondani akar valamit,

de nem bír megszólalni, csak tátog,

és hirtelen távolodni kezd,

mintha fordított távcsövön át nézném.

Egyre kisebb lesz, már akkora, mint egy baba,

mint egy ólomkatona,

mint egy kabátgomb,

majd eltűnik a szikrázó fényben,

és soha nem tudom meg,

mit is akart, utoljára még, mondani nekem?

+ Az 1917 márciusában, a Luxemburg kerti padon íródó versben felejthetetlen bátyját, Andrejt idézi meg, aki láthatóan valamit akar mondani neki, de nem bír megszólalni. Ezzel kezdetét veszi az Andrejt megidéző versek hossz sora. A versből valami nyugtalanság- és bizonytalanságérzet árad...Ellentétben az előbbieket, a másvilági versek derűs, nyugodt, békés hangulatával itt valami konkrétan meg nem nevezett veszély tombol a verssorok mögött, a sors és sorközökben. – Tatjana Bogdanova

Ólomkatonák

Az enyém volt a francia és az Andrejé az orosz.

Ney marsall már az élre állt, szóltak a kürtök, a dobok.

Tüzérek is sorakoztak, huszáraim erdő mögött

táncoltatták már lovaik, indultak a gyalogosok.

Andrej a harcot nem vállalta, visszavonult a fennsíkon,

Napóleon bőszen ágált. „Mit akar ez a Kutuzov?”

Gyalogságom előre tört, s akkor jöttek az oroszok.

A lovasok közéjük vágtek, kaszálta őket ágyútűz.

Ney marsall véresen hanyatlott, lova nyergéből földre le.

„Hol késlekednek a huszárok?” Trombita szólt. „Mindent bele!”

Lovasságom erdő mögül a síkra tört, de ágyútűz

vágott sort köztük, késő volt már, ránk zúdultak az oroszok.

Felnéztem. Bátyám sápadtan meredt az ólomkatonákra.

Egymást gyilkolva, levágva, a síkon összekeveredtek.

„Csapdába estél, kis okos! – nevetett fel Andrej, mélán. –

Nem voltál előrelátó. Szétziláltam seregedet.

Egy hadvezért érzelmei nem vezethetnek. Már tudod. –

Leseperre a műfennsíkről zilált ólomkatonáink. –

Holnap te leszel Kutuzov! – vigasztalt. Rángott az arca. –

Én meg Napóleon, nyilván. Mostantól készülök a harcra.”

Dobozaikba visszaraktuk katonáink, és indultunk.

Várt a Ladogán a bárka. Forró volt, felizzott a nyár.

+ A szintén 1917. májusában írt versben ismét gyermekkort, és felejthetetlen bátyját idézi, felelevenítve egy hajdani, emlékezetes csatájukat, amikor ólomkatonáikkal játszották le a napóleoni háború egyik nagy csatáját. A vers hangulata vibrálóan nyugtalan, állandóan gyanakodunk valami nem várt esemény, valami tragédia történik. Felizzik a régi nyár! – Tatjana Bogdanova